

Windenergie

Een panelonderzoek onder inwoners van de gemeente
Groningen

Gert Bos

Marilie Odding

www.oisgroningen.nl

April 2020

BASIS VOOR BELEID

Inhoud

Inhoud	2
Samenvatting	4
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding van het onderzoek	5
1.2 Opzet van het onderzoek	5
2. Windenergie eerste peiling	6
2.1 Respons en achtergrond	6
2.2 Algemene mening over windenergie	6
2.3 Ontwikkeling windpark Groningen	6
2.4 Locatie windpark Groningen	7
2.5 Compensatie omwonenden	9
2.6 Stem in besluitvorming	10
2.7 Windmolens	10
2.8 Manieren om inwoners te betrekken	11

3. Windenergie tweede peiling	12
3.1 Respons en achtergrond	12
3.2 Algemene mening over windenergie.....	12
3.3 Ontwikkeling windpark Groningen	12
3.4 Locatie windpark Groningen	14
3.5 Compensatie omwonenden.....	15
3.6 Stem in besluitvorming.....	16
3.7 Windmolens	16
3.8 Manieren inwoners te betrekken	17
4. Resultaten vergeleken	18
Colofon.....	20

Samenvatting

De gemeente Groningen wil in 2035 CO2-neutraal zijn om de opwarming van de aarde te beperken. Daarom is het nodig om fossiele energiebronnen zoals steenkool, olie en aardgas te vervangen door duurzame energiebronnen zoals zonne- en windenergie. De gemeente Groningen heeft twee mogelijke plekken aangewezen om windenergie te realiseren. Windmolens in Roodehaan en/of Westpoort zouden hiervoor geschikt kunnen zijn.

De gemeente wil graag de inwoners bij het verdere proces betrekken. Hoe staan de bewoners van Groningen tegenover windenergie, wat vinden zij van de aangewezen plekken om windenergie te realiseren? Hierin wil de gemeente inzicht in krijgen middels een onderzoek onder de leden van het Inwonerspanel Groningen Gehoord.

In oktober 2019 kregen de panelleden een uitnodiging een vragenlijst in te vullen. Zij die dit aangaven, kregen in maart 2020 nogmaals de vraag een vragenlijst in te vullen. Dit tweede onderzoek bevatte grotendeels dezelfde vragen als het eerste onderzoek en enkele nieuwe vragen. De vragenlijst werd in oktober 2019 door ruim 4600 mensen ingevuld. De vragenlijst van maart 2020 kende 1380 respondenten.

Ruim driekwart (77%) van de respondenten is voor het opwekken van energie aan de hand van windmolens. In maart beoordeelde 54% van de respondenten het als noodzakelijk dat er in de gemeente Groningen een windpark wordt ontwikkeld. Dit is een stijging ten opzichte van oktober 2019 toen dit aandeel nog 48% bedroeg.

Het aandeel van de respondenten dat voor het ontwikkelen van een windpark in de gemeente Groningen is, nam toe van 56 naar 59 procent. De respondenten hebben geen voorkeur tussen de locaties Westpoort of Roodehaan/Stainkoel'n. Voor beide locaties is in maart iets meer draagvlak gevonden dan tijdens de eerste uitvraag in oktober 2019.

Wanneer er wordt gevraagd naar de concrete invulling van het windpark hebben de respondenten een lichte voorkeur voor de scenario's met ongeveer 90 molens met een hoogte vergelijkbaar aan de Tasmantoren (75 meter) en die met ongeveer 20 molens ongeveer zo hoog als de Martinatoren (97 meter).

De respondenten verwachten positieve effecten voor het milieu en de werkgelegenheid wanneer er een windpark wordt aangelegd. Ze zien echter negatieve effecten voor de waarde van de huizen in de omgeving en de aantrekkelijkheid/ uitstraling van dat gebied.

De respondenten vinden een windpark in Westpoort of Roodehaan/Stainkoel'n acceptabel wanneer de omwonenden betrokken worden bij de besluitvorming en zelf profijt hebben van de energieproductie. Voor mensen die binnen een straal van één kilometer van het windpark wonen vinden de respondenten het geven van aandelen in het windpark een goede compensatie. Daarnaast worden het geven van een bedrag om de woning gasvrij te maken en de oprichting van een gemeenschapsfonds voor de verbetering van de lokale omgeving of het ondersteunen van lokale bedrijven genoemd als mogelijkheid te profiteren van de opbrengst van windenergie. Respondenten vinden het belangrijk dat ze betrokken blijven bij beslissingen over het thema duurzaamheid in de gemeente.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding van het onderzoek

De gemeente Groningen wil in 2035 CO₂-neutraal zijn om de opwarming van de aarde te beperken. Daarom is het nodig om fossiele energiebronnen zoals steenkool, olie en aardgas te vervangen door duurzame energiebronnen zoals zonne- en windenergie. Windmolens in Roodehaan en/of Westpoort zouden één mogelijkheid kunnen zijn om duurzame energie op te wekken.

De afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling & Uitvoering van de gemeente Groningen heeft de afdeling Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) gevraagd een panelonderzoek uit te voeren over windenergie in de gemeente Groningen. Panelleden zijn onder meer gevraagd naar hun mening over de eventuele ontwikkeling van een windpark in de gemeente en mogelijke vormen van compensatie voor omwonenden als zo'n windpark er daadwerkelijk komt. Het doel van het onderzoek is erachter te komen hoe bewoners van Groningen tegenover windenergie staan, wat zij vinden van de aangewezen plekken om windenergie te realiseren en onder welke voorwaarden een park aangelegd kan worden.

Dit rapport is de laatste fase in de verkenning naar de haalbaarheid van windenergie in de gemeente Groningen. De eerste enquête is uitgestuurd aan de start van de verkenningsfase, in oktober 2019, de tweede en laatste aan het einde ervan in maart 2020. De uitkomsten van beide enquêtes worden met elkaar vergeleken om te zien of de meningen van inwoners van Groningen veranderd zijn door de interventies, zoals klankbordgroepen, informatiebijeenkomsten en de excursie naar windpark Eemshaven op 13 december 2019, die de gemeente in de tussentijd georganiseerd heeft.

1.2 Opzet van het onderzoek

De enquête is voorgelegd aan zowel het Inwoners- als het Jongerenpanel *Groningen Gehoord*. De panels bestaan uit inwoners van de gemeente Groningen die zichzelf hebben aangemeld voor een periodieke mailing met internetonderzoeken van Onderzoek, Informatie en Statistiek Groningen. Daarnaast hebben niet-panelleden door middel van een 'open link' de kans gekregen te reageren.

Dit rapport bespreekt eerst de resultaten van de enquête van oktober 2019, daarna die van maart 2020, en vergelijkt tot slot beide uitkomsten.

In de enquête hebben we meerkeuze vragen en open vragen gesteld. Alle antwoorden op de open vragen en de toelichtingen zijn in een apart bestand aan de opdrachtgever verstrekt.

Met ruim 8.900 leden geven het Inwonerspanel, voor inwoners vanaf 24 jaar en het Jongerenpanel, voor inwoners van 12 tot 24 jaar, (ruim 750 leden) een adequaat beeld van de mening van inwoners van de gemeente. Wel moet worden opgemerkt dat voor beide panels geen aselechte steekproef van alle bewoners is getrokken. Elke inwoner kan lid worden van onze panels. Het gevolg is dat sommige groepen inwoners zijn oververtegenwoordigd en anderen ondervertegenwoordigd. Dit neemt niet weg dat beide panels zeer bruikbare instrumenten zijn om in korte tijd de mening van een aanzienlijke groep inwoners van de gemeente Groningen te peilen.*

*ten tijde van de eerste meting bestond ons Inwonerspanel uit meer leden. In verband met een opschoning is het aantal leden afgenomen.

2. Windenergie eerste peiling

2.1 Respons en achtergrond

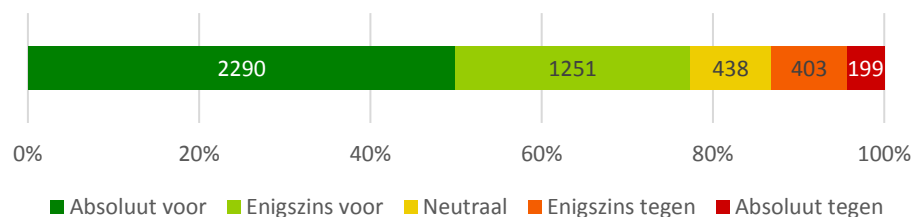
In oktober 2019 zijn de ruim 12.000 leden van het inwonerspanel uitgenodigd de vragenlijst in te vullen. Door 4258 leden werd hieraan gehoord geven. Dit levert een respons van ruim 35 procent. Van de 785 leden van het jongerenpanel werkten 200 leden mee aan het onderzoek. De open link leverde 153 reacties op. Het totaal aantal respondenten in het eerste deel bedraagt daardoor 4607. Het aantal respondenten per vraag verschilt omdat niet iedereen de vragenlijst volledig heeft ingevuld.

Het merendeel van de respondenten (59,2%) is 50 jaar of ouder. De meeste respondenten wonen in Groningen-zuid (26%), -west (18%), -oost (18%), of de oude wijken (18%).

2.2 Algemene mening over windenergie

Respondenten zijn eerst gevraagd naar hun algemene mening over windenergie. Driekwart (77%) van de respondenten is voor het opwekken van energie aan de hand van windmolens. De helft (51%) is zelfs absoluut voor windenergie.

Figuur 1: Bent u voor of tegen windenergie (N = 4581)

2.3 Ontwikkeling windpark Groningen

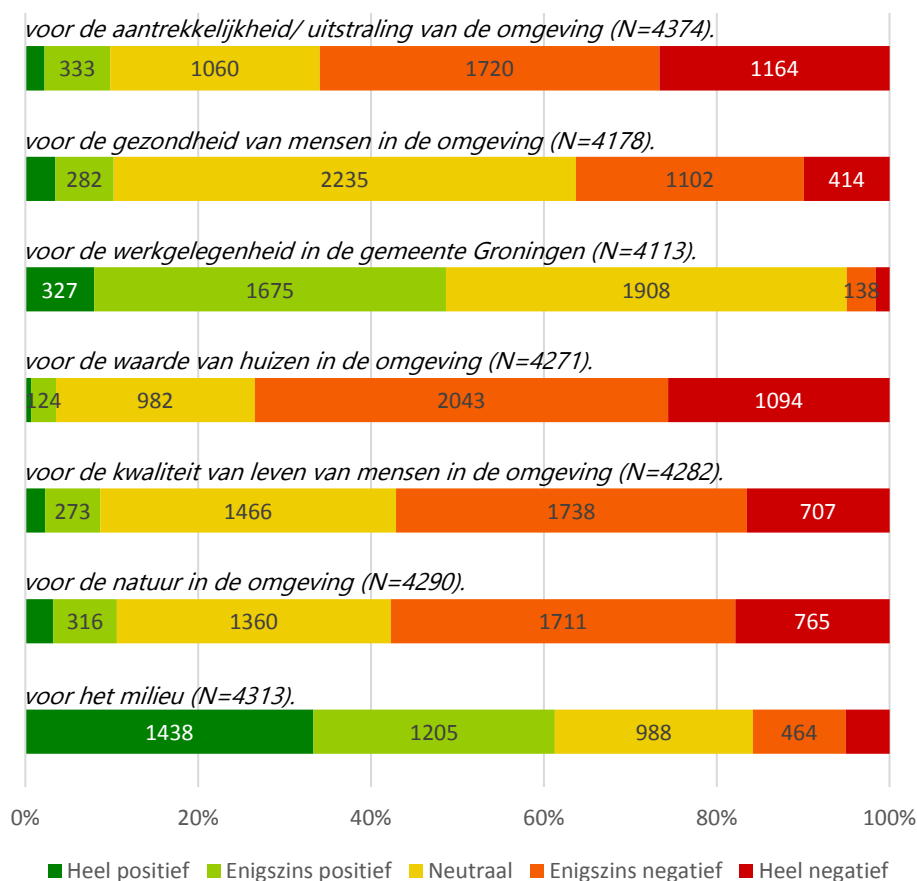
De gemeente Groningen heeft twee mogelijke plekken aangewezen om windenergie te realiseren. Windmolens in Westpoort en/of Roodehaan/Stainkoel'n zouden hiervoor geschikt kunnen zijn. Respondenten is gevraagd zich voor te stellen dat het windpark er daadwerkelijk staat en hun mening te geven over de mogelijke positieve of negatieve gevolgen daarvan op een zevental aspecten, namelijk:

- de **aantrekkelijkheid/ uitstraling** van de omgeving;
- de **gezondheid** van mensen in de omgeving;
- de **werkgelegenheid** in de gemeente Groningen;
- de **waarde van huizen** in de omgeving;
- de **kwaliteit van leven** van mensen in de omgeving;
- de **natuur** in de omgeving;
- het **milieu**.

De meerderheid van de respondenten (61%) denkt dat de komst van een windpark een enigszins of heel positief effect zal hebben op het milieu, terwijl vrijwel een even groot deel (58%) ook denkt dat het een enigszins of heel negatief effect zal hebben op de natuur in de omgeving. Mogelijk denken mensen dat windenergie voor het milieu in het algemeen gunstig is, maar nadelig voor de lokale natuur.

Twee derde van de respondenten denkt dat een windpark een negatief effect heeft op de aantrekkelijkheid/ uitstraling van de omgeving. Drie kwart (73%) van de respondenten verwacht dat een windpark de waarde van de huizen in de omgeving zal schaden, en 57% van de respondenten verwacht dat de komst van een windpark de kwaliteit van leven van mensen in de omgeving zal verminderen. Bijna de helft van de respondenten verwacht een positief effect op de werkgelegenheid in de gemeente Groningen.

Figuur 2: Gevolgen windparken in Westpoort of Roodehaan/ Stainkoel'n...

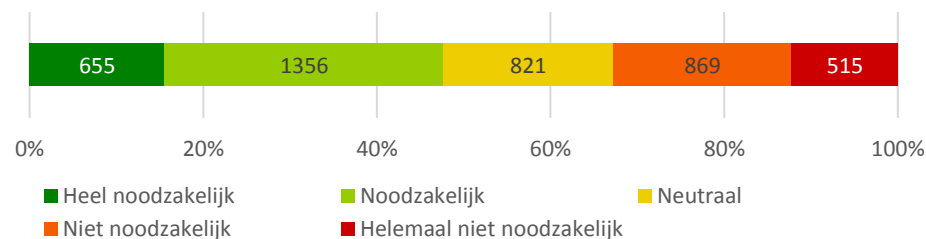

Wanneer respondenten gevraagd wordt of zij de ontwikkeling van een windpark in de gemeente Groningen noodzakelijk vinden dan geeft 47% aan dit (heel) noodzakelijk te vinden, tegenover 32% die het (helemaal) niet noodzakelijk vindt.

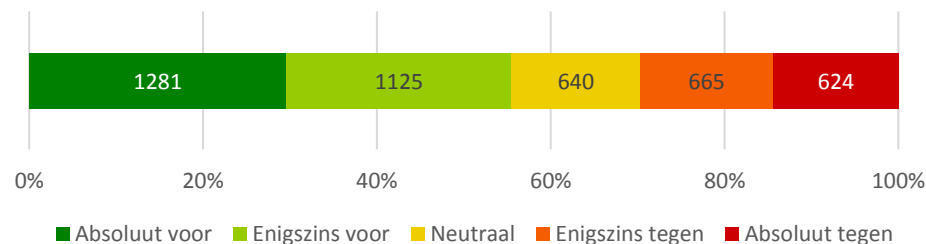
Meer dan de helft (55,4%) is 'voor' het ontwikkelen van een windpark in de gemeente Groningen. Bijna 30 procent is hiertegen.

De respondenten die de ontwikkeling noodzakelijk vinden zijn ook voor het ontwikkelen van een windpark in de gemeente Groningen. Het omgekeerde is ook het geval. Respondenten die de ontwikkeling van een windpark niet noodzakelijk achten, zijn ook tegen het ontwikkelen van een windpark in de gemeente Groningen.

Figuur 3: Noodzaak van windpark in gemeente Groningen (N=4216).

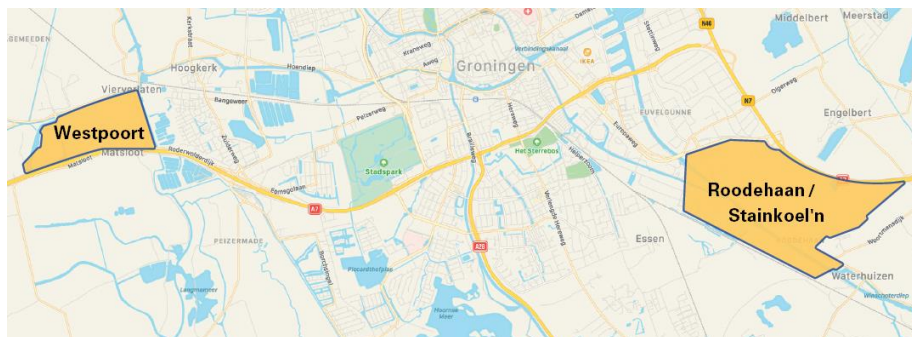
Figuur 4: Bent u voor of tegen het ontwikkelen van een windpark in de gemeente Groningen (N=4335)?

2.4 Locatie windpark Groningen

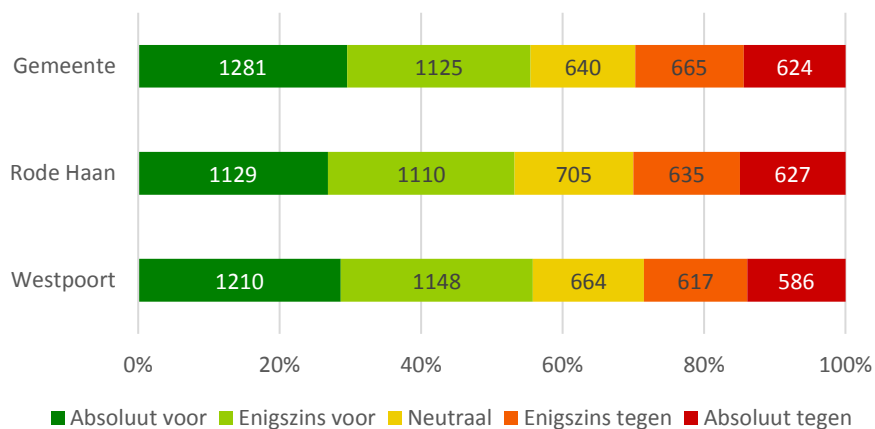
Om te bepalen waar een windpark gesitueerd zou kunnen worden is gevraagd hoe respondenten denken over een windpark in de gemeente Groningen op de locaties Westpoort en Roodehaan/Stainkoel'n.

Figuur 5: Locaties windparken

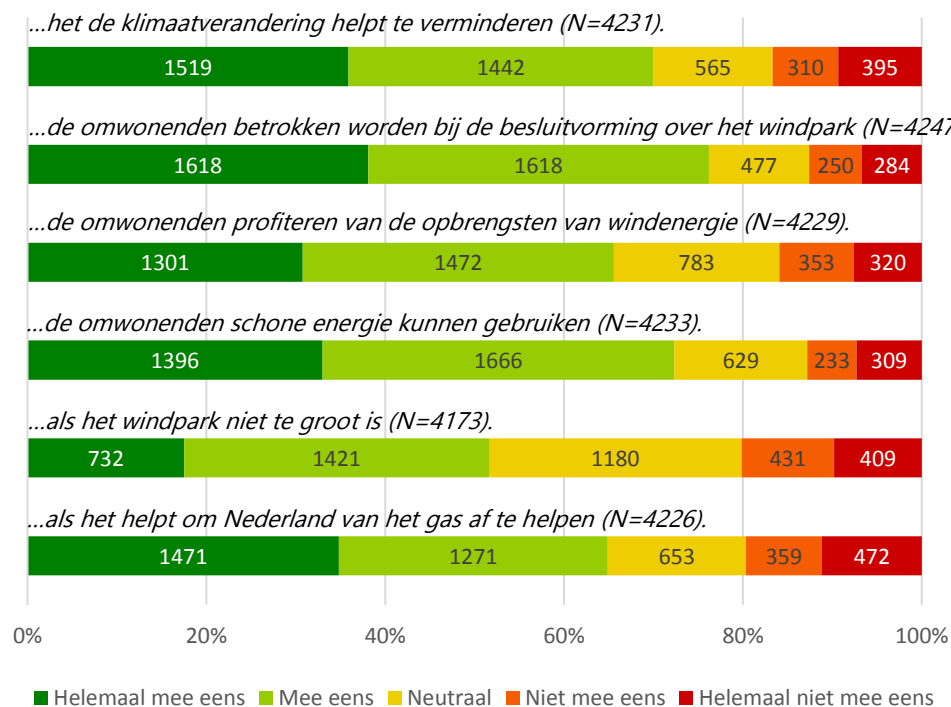
De meningen over de specifieke locaties binnen de gemeente, Westpoort of Roodehaan/Stainkoel'n, zijn niet erg verschillend: bij beide is eenzelfde soort verdeling te zien waarbij ruim de helft (enigszins of absoluut) voor is en bijna een derde (enigszins of absoluut) tegen. De verhoudingen zijn in lijn met het ontwikkelen van de een windpark in de gemeente.

Figuur 6: Bent u voor of tegen het ontwikkelen van een windpark in.

Vervolgens is gevraagd onder welke omstandigheden respondenten de ontwikkeling van een windpark in Westpoort of Roodehaan/Stainkoel'n acceptabel vinden.

Figuur 7: Ik vind een windpark in Westpoort of Roodehaan / Stainkoel'n acceptabel als...

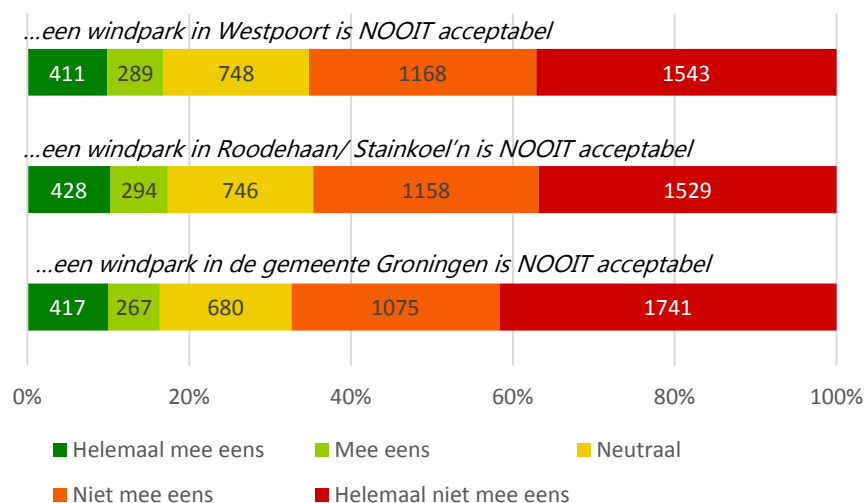

Betrokkenheid van de omwonenden bij de besluitvorming over het windpark (76%) blijkt voor de respondenten belangrijk te zijn om een windpark te accepteren, net als de mogelijkheid voor omwonenden om schone energie te kunnen gebruiken (72%).

Figuur 7 laat ook zien dat mensen ook positief zijn over de komst van een windpark in Westpoort of Roodehaan/Stainkoel'n als het helpt om Nederland van groene energie te voorzien (64%). Voor 19% van de respondenten is dit geen motivatie.

Van de respondenten geeft 16% aan dat de komst van een windpark nooit acceptabel is in de gemeente Groningen, of de specifieke locaties Westpoort (17%) en Roodehaan/Stainkoel'n (17%). Voor bijna twee derde van de respondenten is de komst van een windpark op een van de genoemde locaties wel bespreekbaar.

Figuur 8: Ik vind een windpark in Westpoort of Roodehaan/Stainkoel'n acceptabel als...

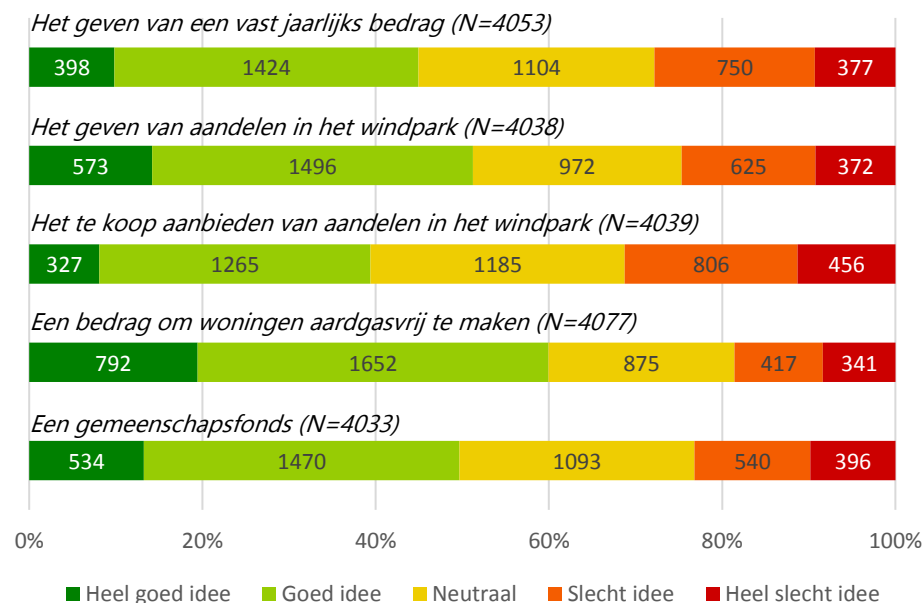
Respondenten is ook gevraagd naar welke gevoelens zij hebben bij het idee om een windpark in Westpoort of Roodehaan/Stainkoel'n te ontwikkelen. Een kwart van de respondenten (26%) gaf aan geen van de tien genoemde gevoelens te ervaren bij de gedachte aan de komst van een windpark.

Van de respondenten die wel de genoemde gevoelens herkenden, gaf een kwart aan zich hoopvol te voelen. Daarnaast werden tevredenheid (14%), enthousiasme (14%) en ergernis (11%) veel genoemd. Het minst werden angst (4%) en boosheid (5%) genoemd.

2.5 Compensatie omwonenden

Om te bepalen welke compensatie panelleden passend vinden voor de omwonenden van een mogelijk windpark is onderscheid gemaakt tussen mensen die dichtbij wonen (binnen een straal van één kilometer) en mensen die verder weg wonen (verder dan één kilometer).

Figuur 9: Wat vind je van onderstaande ideeën om te profiteren voor bewoners die dichtbij een windpark wonen? (Ongeveer binnen 1000 meter van het windpark)

Voor mensen die binnen een straal van één kilometer van het windpark wonen wordt het geven van een bedrag om de woning aardgasvrij te maken het vaakst als goede compensatie genoemd (60%). Daarnaast worden het geven van aandelen in het windpark (51%) en de oprichting van een gemeenschapsfonds voor de verbetering van de lokale omgeving of het ondersteunen van lokale bedrijven (50%) genoemd.

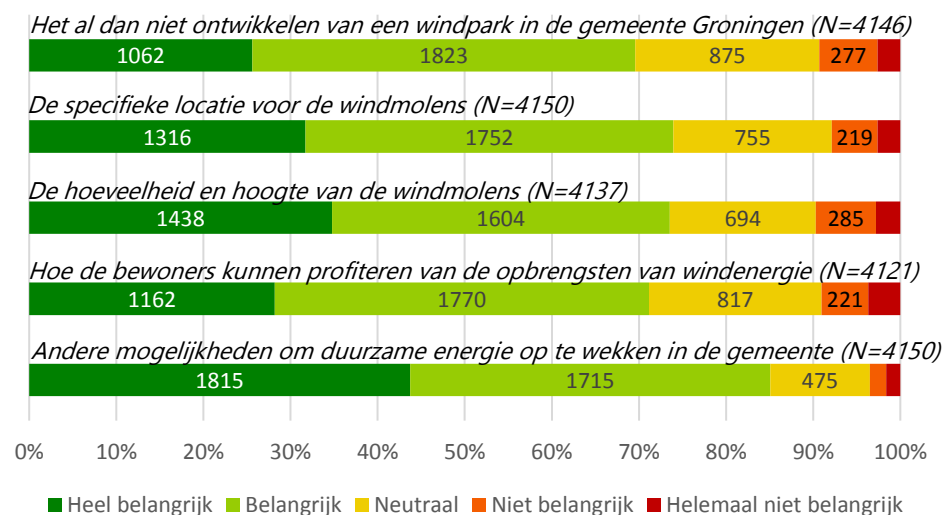
Bewoners buiten een straal van één kilometer kunnen volgens de respondenten het best gecompenseerd worden door het te koop aanbieden van aandelen in het windpark (49%). Het oprichten van een gemeenschapsfonds wordt door 44% van de respondenten als een goed idee ervaren.

2.6 Stem in besluitvorming

De respondenten hebben we gevraagd in hoeverre ze het belangrijk vinden om een stem te hebben in thema's rondom een eventueel windpark in de gemeente Groningen. Respondenten vinden zeggenschap over andere mogelijkheden om duurzame energie op te wekken in de gemeente Groningen, buiten de ontwikkeling van een windpark om, het meest belangrijk (85%).

Bij alle andere onderwerpen vond een grote meerderheid van respondenten dat hun stem daarin ook van belang is. Hieruit blijkt dat bewoners het belangrijk vinden dat zij betrokken blijven bij beslissingen over het thema duurzaamheid in de gemeente.

Figuur 10: Het belang van zeggenschap van inwoners van de gemeente in de genoemde thema's.

2.7 Windmolens

Er is een groot verschil tussen de opbrengsten van windmolens. Hoe hoger de molens, hoe efficiënter ze zijn en hoe meer energie ze opwekken.

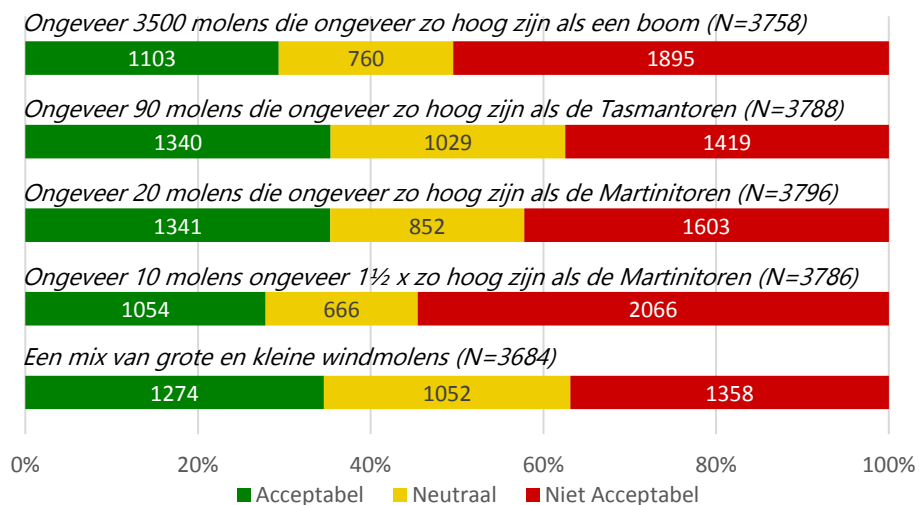
De respondenten kregen vijf scenario's voorgelegd met betrekking tot eventueel te plaatsen windmolens. Hen werd gevraagd aan te geven welke situatie door ze voor acceptabel houden.

De scenario's luiden:

1. Ongeveer 3500 molens die ongeveer zo hoog zijn als een boom (15 meter).
2. Ongeveer 90 molens die ongeveer zo hoog zijn als de Tasmantoren (75 meter).
3. Ongeveer 20 molens die ongeveer zo hoog zijn als de Martinitoren (97 meter).
4. Ongeveer 10 molens die ongeveer anderhalf keer zo hoog zijn als de Martinitoren.
5. Een mix van grote en kleine windmolens.

Geen van de vijf scenario's werd door meer dan 35% van de respondenten acceptabel bevonden. Duidelijker waren de respondenten over wat ze niet acceptabel vinden. Scenario's 1 en 4 werd door de helft of meer van de respondenten als niet acceptabel geclassificeerd.

Figuur 11: Welke situatie vindt u acceptabel?

2.8 Manieren om inwoners te betrekken

Tot slot is gevraagd in hoeverre mensen het belangrijk vinden om geïnformeerd te worden over de eventuele ontwikkeling van een windpark, hoe belangrijk zij hun inspraak vinden en hoe belangrijk zij hun eigen beslissingsbevoegdheid vinden in het geheel.

De respondenten hechten het meeste belang aan het geïnformeerd worden over een eventueel windpark. 89 Procent vindt dit belangrijk. Inspraak in de komst van een windpark werd door 79% van de respondenten belangrijk gevonden. Het mee beslissen over een eventueel windpark vindt 64 procent van de respondenten belangrijk.

3. Windenergie tweede peiling

3.1 Respons en achtergrond

De deelnemers aan de vragenlijst in oktober 2019 werd gevraagd of ze begin 2020 wederom bereid waren een vragenlijst over windenergie in te vullen. In totaal 2124 respondenten reageerden hier positief op. Dit is 46 procent van de deelnemers aan de eerste vragenlijst. Medio maart 2020 werd de uitnodiging voor de tweede vragenlijst verstuurd naar 1962 leden van het inwonerspanel, 93 leden van het jongerenpanel en 69 respondenten die deelnamen via de 'open link'.

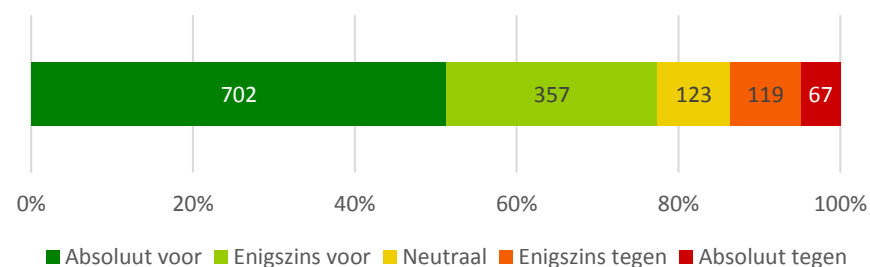
De tweede vragenlijst werd door 1380 respondenten ingevuld. Dit komt overeen met 65 procent van de respondenten die oktober 2019 aangaven een tweede vragenlijst te willen ontvangen. Van de respondenten in de tweede ronde bevinden zich 68% in de leeftijdscategorie 50 jaar of ouder. Het grootste deel van de respondenten, een kwart, is afkomstig uit het gebied Groningen Zuid.

De tweede vragenlijst is grotendeels identiek aan de eerste vragenlijst. Eén nieuwe vraag is toegevoegd. Als eerste werd de vraag gesteld of de respondenten in de tussenliggende tijd iets mee hebben gekregen van de plannen van de gemeente Groningen rondom windenergie en de windverkenning van het windplatform. Hierop antwoordde het overgrote deel van de respondenten negatief. Maar liefst 78% van de respondenten zegt in de periode tussen het invullen van de vragenlijsten niets meegekregen te hebben van de plannen.

3.2 Algemene mening over windenergie

Als eerste hebben we de respondenten weer gevraagd of ze in het algemeen voor of tegen windenergie zijn. Meer dan driekwart van de respondenten zegt voor windenergie te zijn. Meer dan de helft van de respondenten is zelfs absoluut voor windenergie.

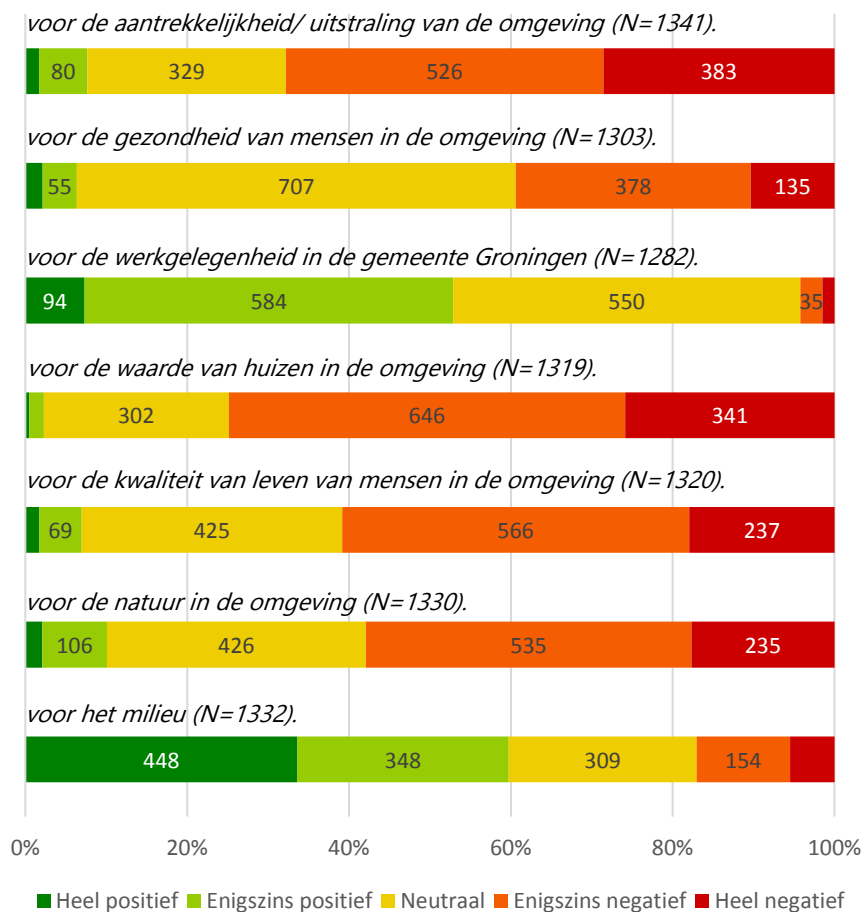
Figuur 12: Bent u voor of tegen windenergie (N=1368)

3.3 Ontwikkeling windpark Groningen

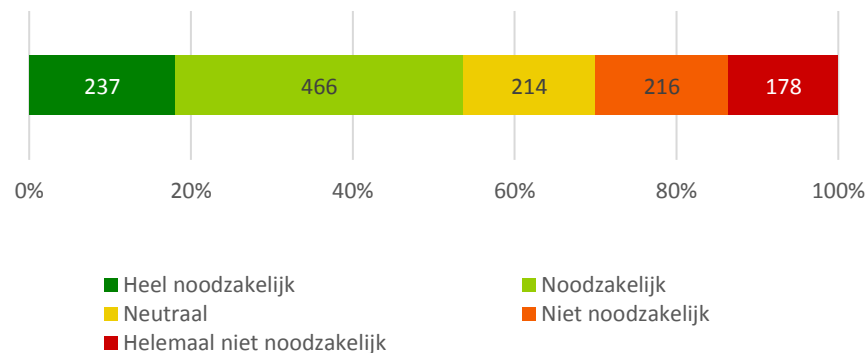
Respondenten werd gevraagd zich voor te stellen dat er een windpark geplaatst zou worden in Westpoort of Roodehaan/Stainkoel'n, en hun mening te geven over de mogelijke gevolgen daarvan. Bijna zestig procent van de respondenten ziet positieve gevolgen voor het milieu. Een nagenoeg zelfde percentage ziet echter negatieve effecten voor de nabije natuur en de kwaliteit van leven voor de mensen in de omgeving. Meer dan 70% van de respondenten ziet een negatief effect op de huizenprijzen, terwijl ruim de helft van de respondenten een positief effect op de werkgelegenheid verwacht.

Figuur 13: Gevolgen windparken in Westpoort of Roodehaan/Stainkoel'n...

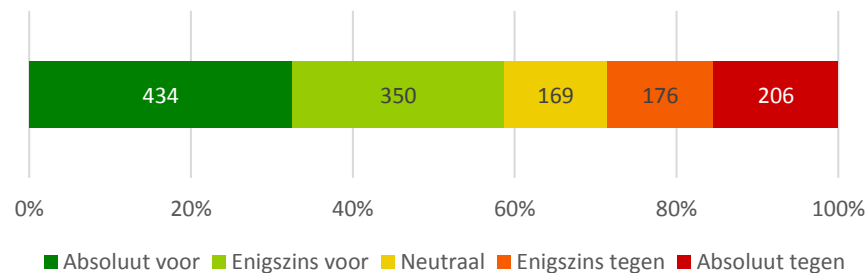
Wanneer respondenten gevraagd wordt of zij de ontwikkeling van een windpark in de gemeente Groningen noodzakelijk vinden dan geeft 54% aan dit (heel) noodzakelijk te vinden, tegenover 30% die het (helemaal) niet noodzakelijk vindt.

Figuur 14: Noodzaak van windpark in gemeente Groningen (N=1311).

Bijna zestig procent van de respondenten is 'voor' het ontwikkelen van een windpark in de gemeente Groningen. Ruim 28 procent is hiertegen.

Figuur 15: Bent u voor of tegen het ontwikkelen van een windpark in de gemeente Groningen (N=1335)?

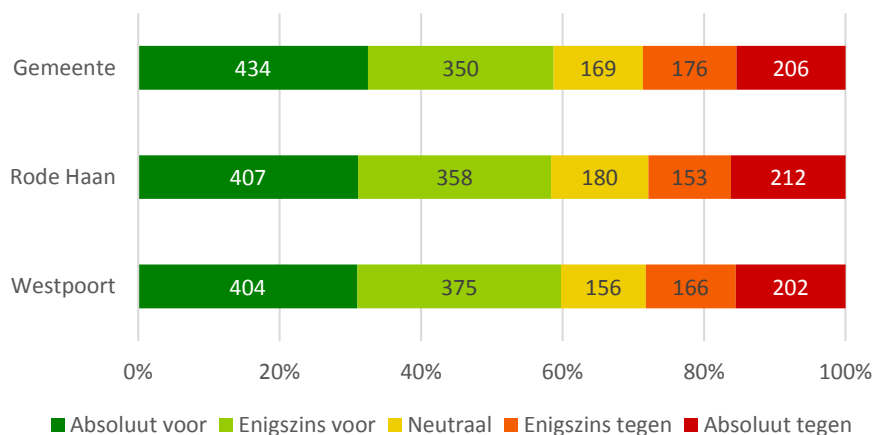
De respondenten die de ontwikkeling noodzakelijk vinden zijn over het algemeen ook voor het ontwikkelen van een windpark in de gemeente Groningen. Het omgekeerde is ook het geval.

3.4 Locatie windpark Groningen

Om te bepalen waar een windpark gesitueerd zou kunnen worden is gevraagd hoe respondenten denken over een windpark in de gemeente Groningen op de locaties Westpoort en Roodehaan/Stainkoel'n.

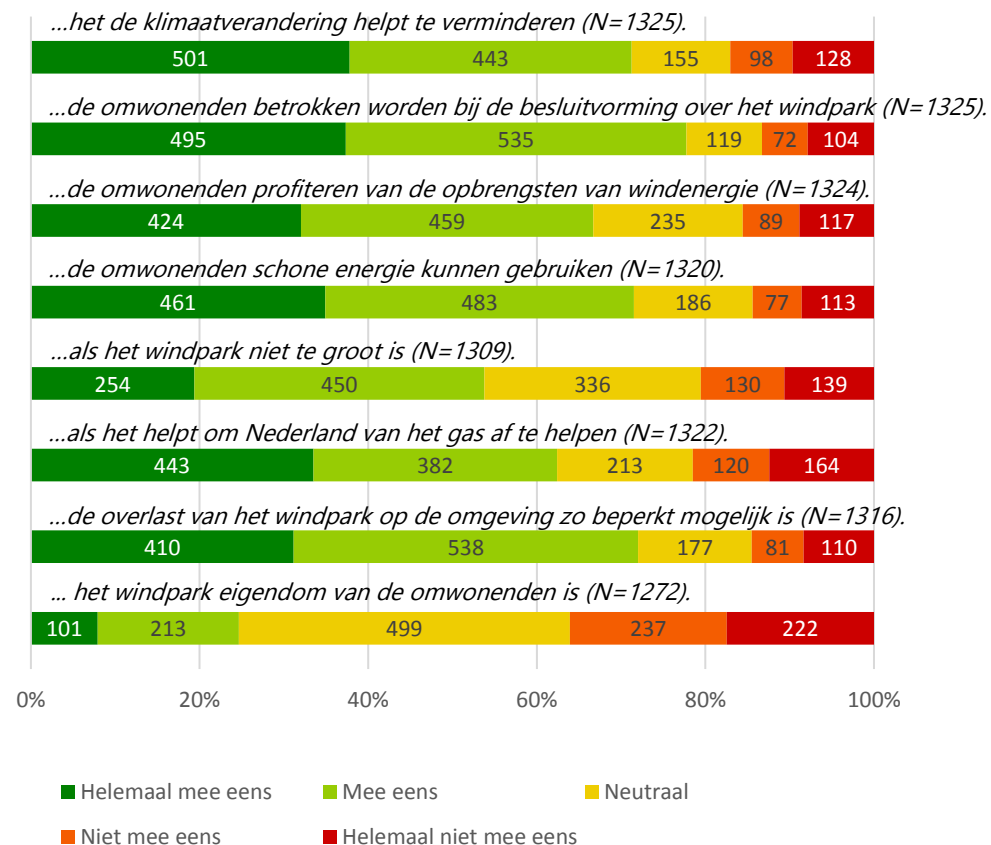
De meningen over de specifieke locaties binnen de gemeente, Westpoort of Roodehaan/Stainkoel'n, zijn niet erg verschillend: bij beide is eenzelfde soort verdeling te zien waarbij ruim de helft (enigszins of absoluut) voor is en bijna een derde (enigszins of absoluut) tegen. De verhoudingen zijn in lijn met het ontwikkelen van de een windpark in de gemeente. Er blijkt onder de respondenten geen duidelijke voorkeurslocatie te zijn.

Figuur 16: Bent u voor of tegen het ontwikkelen van een windpark in.

Vervolgens is gevraagd onder welke omstandigheden respondenten de ontwikkeling van een windpark in Westpoort of Roodehaan/Stainkoel'n acceptabel vinden (figuur 14). De respondenten hechten er veel waarde aan dat de omwonenden betrokken worden bij de besluitvorming over het windpark.

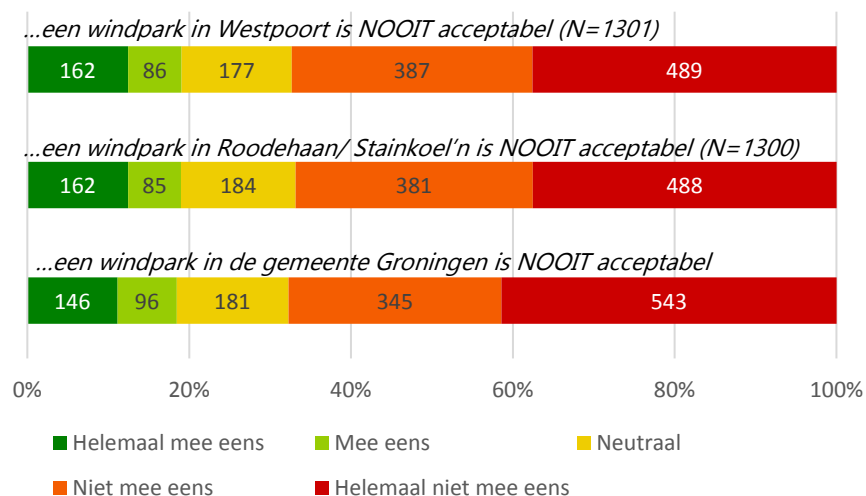
Figuur 17: Ik vind een windpark in Westpoort of Roodehaan/ Stainkoel'n acceptabel als...

In de tweede vragenlijst zijn twee nieuwe omstandigheden toegevoegd. Van de respondenten vindt 72 procent een windpark acceptabel wanneer de overlast voor de omgeving zo beperkt mogelijk is. Dat het windpark eigendom van de omwonenden is speelt een minder grote rol (25%) in de acceptatie.

Van de respondenten geeft 18% aan dat de komst van een windpark nooit acceptabel is in de gemeente Groningen, of de specifieke locaties Westpoort (19%) en Roodehaan/Stainkoel'n (19%). Voor bijna twee derde van de respondenten is de komst van een windpark op een van de genoemde locaties wel bespreekbaar.

Figuur 18: Ik vind een windpark in Westpoort of Roodehaan/Stainkoel'n acceptabel als...

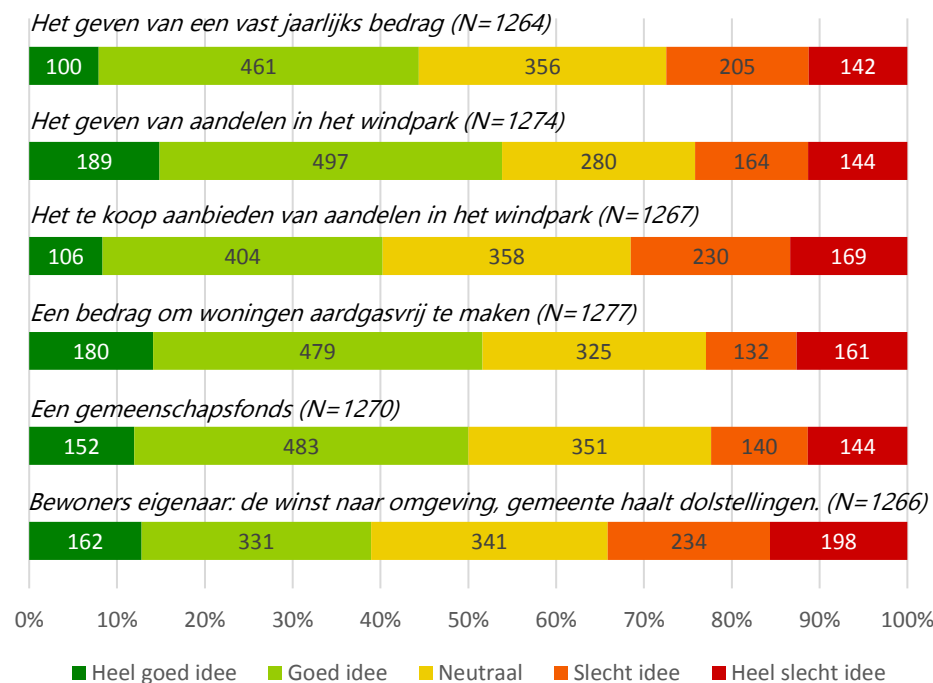

Respondenten is ook weer gevraagd naar welke gevoelens zij hebben bij het idee om een windpark in Westpoort of Roodehaan/Stainkoel'n te ontwikkelen. Tien procent van de respondenten gaf aan geen van de genoemde gevoelens te ervaren bij de gedachte aan de komst van een windpark. Van de respondenten die wel de genoemde gevoelens herkenden, gaf een kwart aan zich hoopvol te voelen. Daarnaast werden tevredenheid (14%), enthousiasme (12%), machteloosheid en ergernis (ieder 10%) veel genoemd. Het minst werden angst (4%), boosheid en blij (5%) genoemd.

3.5 Compensatie omwonenden

Om te bepalen welke compensatie panelleden passend vinden voor de omwonenden van een mogelijk windpark is onderscheid gemaakt tussen mensen die dichtbij wonen (binnen een straal van één kilometer) en mensen die verder weg wonen (verder dan één kilometer). In vergelijking met de vragenlijst van oktober 2019 is er een extra mogelijkheid om van de opbrengst te profiteren voorgelegd aan de respondenten. Het gaat hier om een scenario waarbij bewoners zelf eigenaar worden van het park: de winst gaat naar de omgeving en de gemeente haalt zijn duurzame energie doelstellingen.

Figuur 19: Wat vind je van onderstaande ideeën om te profiteren voor bewoners die dichtbij een windpark wonen? (Ongeveer binnen 1000 meter van het windpark)

Voor mensen die binnen een straal van één kilometer van het windpark wonen wordt het geven van aandelen in het windpark het vaakst als goede compensatie genoemd (54%). Daarnaast worden het geven van een bedrag om de woning gasvrij te maken (52%) en de oprichting van een gemeenschapsfonds voor de verbetering van de lokale omgeving of het ondersteunen van lokale bedrijven (50%) genoemd.

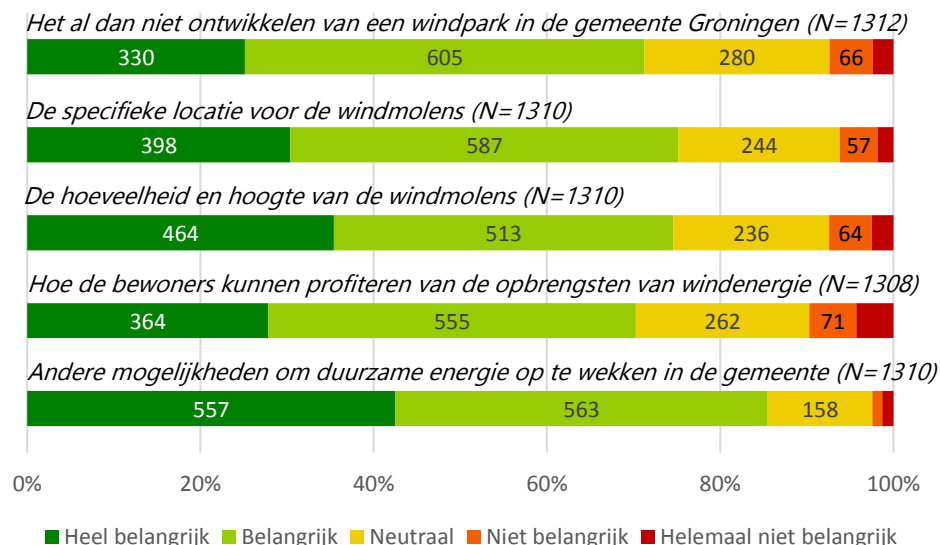
Bewoners buiten een straal van één kilometer kunnen volgens de respondenten het best gecompenseerd worden door het te koop aanbieden van aandelen in het windpark (48%). Het oprichten van een gemeenschapsfonds wordt door 46% van de respondenten als een goed idee ervaren. Ook hier is een nieuw scenario aan de respondenten voorgelegd, namelijk 'Bewoners worden zelf eigenaar van het park en krijgen daarmee zeggenschap in bijvoorbeeld het ontwerp van het windpark en profiteren zo direct van de opbrengsten van het windpark'. Van de respondenten vindt 37% dit een slecht idee, terwijl 32% het idee wel kan bekoren.

3.6 Stem in besluitvorming

De respondenten hebben we gevraagd in hoeverre ze het belangrijk vinden om een stem te hebben in thema's rondom een eventueel windpark in de gemeente Groningen. Respondenten vinden zeggenschap over andere mogelijkheden om duurzame energie op te wekken in de gemeente Groningen, buiten de ontwikkeling van een windpark om, het meest belangrijk (85%).

Bij alle andere onderwerpen vond een grote meerderheid van respondenten dat hun stem daarin ook van belang is. Hieruit blijkt dat bewoners het belangrijk vinden dat zij betrokken blijven bij beslissingen over het thema duurzaamheid in de gemeente.

Figuur 20: Het belang van zeggenschap van inwoners van de gemeente in de genoemde thema's.

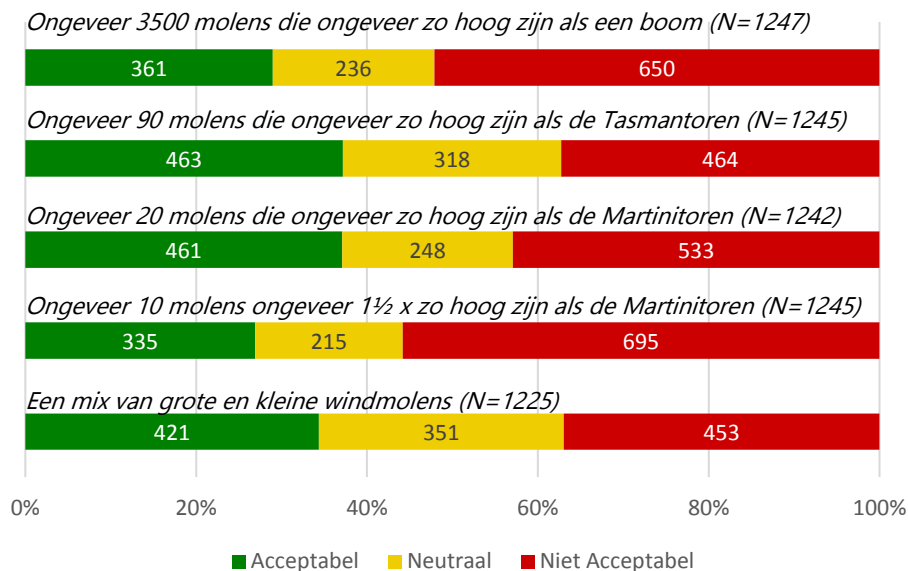

3.7 Windmolens

Er is een groot verschil tussen de opbrengsten van windmolens. Hoe hoger de molens, hoe efficiënter ze zijn en hoe meer energie ze opwekken. De respondenten kregen vijf scenario's voorgelegd met betrekking tot eventueel te plaatsen windmolens. Hen werd gevraagd welke situatie door hen voor acceptabel wordt gehouden.

Twee van de vijf scenario's werd door meer de helft van de respondenten niet acceptabel bevonden. Het gaat hier om de scenario's met 3500 kleine bomen en het scenario met 10 hele grote molens. De resterende drie scenario's lopen niet ver uiteen.

Figuur 21: Welke situatie vindt u acceptabel?

3.8 Manieren inwoners te betrekken

Tot slot is weer gevraagd in hoeverre mensen het belangrijk vinden om geïnformeerd te worden over de eventuele ontwikkeling van een windpark, hoe belangrijk zij hun inspraak vinden en hoe belangrijk zij hun eigen beslissingsbevoegdheid vinden in het geheel.

De respondenten hechten het meeste belang aan het geïnformeerd worden over een eventueel windpark. 91 Procent vindt dit belangrijk. Inspraak in de komst van een windpark werd door 82% van de respondenten belangrijk gevonden. Het mee beslissen over een eventueel windpark vindt 62 procent van de respondenten belangrijk.

4. Resultaten vergeleken

Slechts 22% van de respondenten heeft sinds het invullen van de vragenlijst in oktober 2019 en de tweede uitvraag in maart 2020 iets mee gekregen van de plannen van de gemeente Groningen rondom windenergie en de windverkenning van het windplatform? Het lijkt een belangrijke verklaring voor het feit dat de resultaten van de twee vragenlijsten nagenoeg identiek zijn.

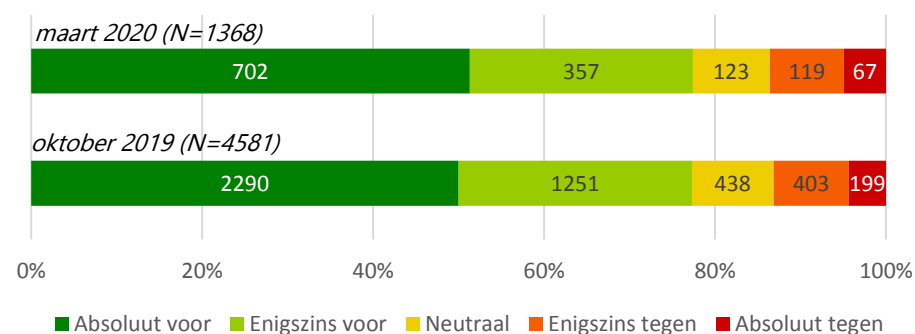
De toelichting van de respondenten die iets mee kregen van de plannen leverde onderstaande woordwolk op. In een woordwolk wordt het relatieve gebruik van woorden in de toelichting weergegeven.

Figuur 22: Toelichting respondenten die iets meekregen van de plannen

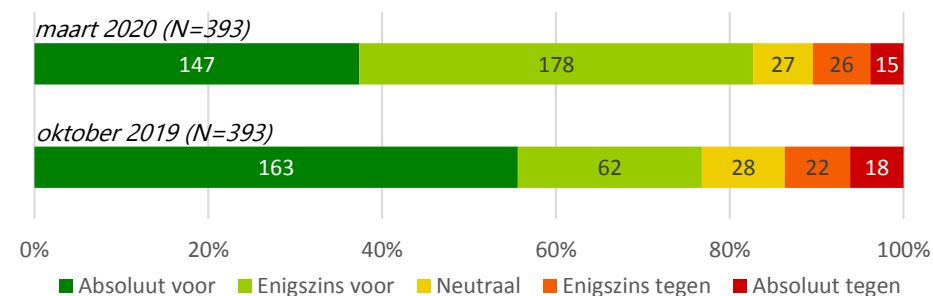
Wanneer we de resultaten van de twee vragenlijsten met elkaar vergelijken zijn er minieme verschillen in de resultaten. Het draagvlak onder de respondenten voor opwekking van energie aan de hand van windmolens is in de periode tussen oktober 2019 en maart 2020 gelijk gebleven; 77 procent.

Figuur 22: Bent u voor of tegen windenergie

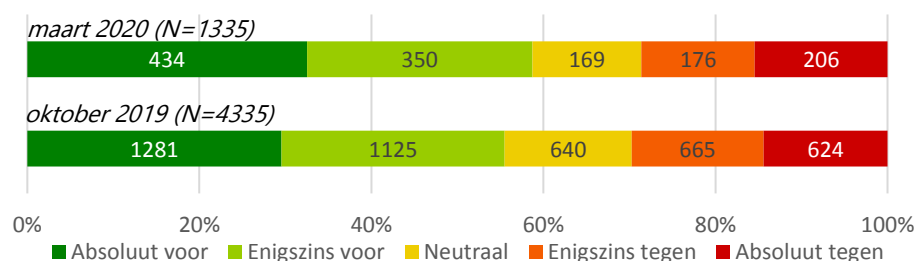
Binnen de groep respondenten die aangaf iets vernomen te hebben van de activiteiten binnen de energieverkenning is wel een verschuiving zichtbaar. Het percentage respondenten dan voor windenergie is, is toegenomen. Maar het aandeel van de respondenten dat absoluut voor is nam af.

Figuur 23: Bent u voor of tegen windenergie respondenten positief

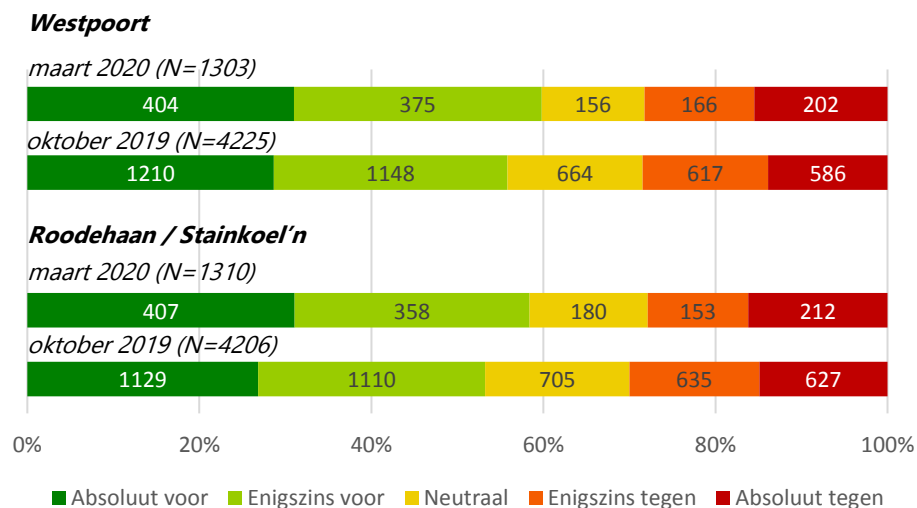

In maart beoordeelde 54% van de respondenten het als noodzakelijk dat er in de gemeente Groningen een windpark wordt ontwikkeld. Dit is een stijging ten opzichte van oktober 2019 toen dit aandeel nog 48% bedroeg. Het aandeel van de respondenten die voor het ontwikkelen van een windpark in de gemeente Groningen zijn, nam toe van 56 naar 59 procent.

Figuur 24: Bent u voor of tegen het ontwikkelen van een windpark in de gemeente Groningen

Figuur 25: Ben u voor of tegen het ontwikkelen van een windpark in ...

De respondenten hebben geen voorkeur tussen de locaties Westpoort of Roodehaan/ Stainkoel'n (figuur 25). Voor beide locaties is in maart iets meer draagvlak gevonden dan tijdens de eerste uitvraag in oktober 2019.

Wanneer we kijken naar de concrete invulling van het windpark zijn de extreme varianten (veel, hoog) niet favoriet. De respondenten hebben een lichte voorkeur voor de scenario's met ongeveer 90 molens met een hoogte vergelijkbaar aan de Tasmantoren (75 meter) en die met ongeveer 20 molens ongeveer zo hoog als de Martinitoren (97 meter). Voor deze twee scenario's is in maart iets meer draagvlak gevonden. In oktober 2019 oordeelde 37% de varianten als acceptabel, in maart was dit 39%.

De respondenten verwachten in beide onderzoeken positieve effecten voor het milieu en de werkgelegenheid wanneer er een windpark wordt aangelegd. Ze zien echter negatieve effecten voor de waarde van de huizen in de omgeving en de aantrekkelijkheid/ uitstraling van dat gebied. De respondenten vinden een windpark in Westpoort of Roodehaan/ Stainkoel'n acceptabel wanneer de omwonenden betrokken worden bij de besluitvorming en zelf profijt hebben van de energieproductie. Dit werd duidelijk in de oktober meting en in maart nog eens bevestigd.

Voor mensen die binnen een straal van één kilometer van het windpark wonen vinden de respondenten het geven van aandelen in het windpark een goede compensatie. Daarnaast worden het geven van een bedrag om de woning gasvrij te maken en de oprichting van een gemeenschapsfonds een goed idee gevonden om mee te profiteren. Respondenten vinden het belangrijk dat ze betrokken blijven bij beslissingen over het thema duurzaamheid in de gemeente. Beide onderzoeken bevestigen dit.

Colofon

Windenergie

Een panelonderzoek onder inwoners van de gemeente Groningen

Auteurs:

Gert Bos

Marilie Odding

Opdrachtgever:

Gemeente Groningen

Uitgave:

OIS Groningen